

Projektas

Kūrybiškumo ugdymas: tyrimai ir metodika

SFMIS Nr. VP1-2.2-ŠMM-05-K-02-029

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

2011-2012 metais atliekami tyrimai

- **Kūrybinio mąstymo ugdymui palankios aplinkos mokykloje tyrimas;**
- Ugdymo programų ir mokymo priemonių analizė;
- Pamokų stebėjimas;
- Interviu su mokytojais;
- Mokinių anketinė apklausa ir kūrybinių užduočių atlikimas.

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kūrybiškumo plėtrai palankios aplinkos charakteristikos (1)

- Pozityvus požiūris į pokyčius;
- Pasitikėjimu ir pagarba grįsti tarpasmeniniai santykiai;
- Veikimo laisvė ir savarankiškumas;
- Bendradarbiavimas;
- Lanksti rezultatų vertinimo strategija;
- Kūrybiškumo pavyzdžiai;
- Tinkama fizinė aplinka.

(remiantis literatūros šaltiniais)

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kūrybiškumo plėtrai palankios aplinkos charakteristikos (2)

- Aplinkos puoselėjimas;
- Įsitraukimas;
- Kūrybiškumas kaip vertingas dalykas;
- Rizikavimo kultūra;
- Demokratiška kultūra;
- Atvirumas.

(Ferrari, Cachia, Punie, 2009)

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kūrybiškumą ugdančio mokytojo charakteristikos

- Pasirengimas ugdyti kūrybiškumą;
- Supratimas, kas yra kūrybiškumas;
- Mokinių kūrybiškumo vertinimas;
- Paties mokytojo kūrybiškumas;
- Techninio personalo parama;
- Laikas.

(Ferrari, Cachia, Punie, 2009)

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kūrybiniam mąstymui palankios aplinkos tyrimas

Tyrimo tikslas – atkleisti kūrybiškumui ir kūrybiniam mąstymui palankios aplinkos būklę projekte dalyvaujančiose mokyklose.

Tyrimo dalyvavo 101 mokytojas iš 5 projekte dalyvaujančių mokyklų.

LYTIS (%)		PAREIGOS (%)			
Moteris	Vyras	Mokytojas	Mokyklos administracijos atstovas		
92,1	7,9	90,1	9,9		
DARBO STAŽAS (%)					
1-5 metai	6-10 metų	11-15 metų	16-20 metų	21-25 metų	26 ir daugiau
5	6,9	11,9	26,7	16,8	32,7
KLASĖS, KURIOSE DĖSTOMA (%)					
1-4 klasės		5-8 klasės		9-12 klasės	
42,6		13,9		19,8	
				5-12 klasės	
				23,7	

Tyrimo metodika

5 uždaro tipo klausimų blokai:

- *kiek respondentai turi žinių apie kūrybiškumo ugdymą;*
- *ar kūrybiškumo ugdymui palankus bendras švietimo kontekstas ir mokyklos aplinka;*
- *ar mokykloje sudaromos sąlygos mokytojų kūrybiškumo raiškai;*
- *ar palankus mokinių ir mokytojų kūrybiškumo plėtrai mokyklos psichologinis klimatas.*

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Tyrimo metodika

5 atviro tipo klausimai:

- *Iš ko atpažįstate, ar mokinys mąsto kūrybiškai?*
- *Kokia turėtų būti kūrybiniam mąstymui palanki aplinka?*
- *Kas, Jūsų manymu, mokykloje trukdo ugdyti mokinių kūrybinį mąstymą?*
- *Kokių veiksmų, padėsiančių skleisti Jūsų ir Jūsų mokinių kūrybiniam mąstymui, tikėtumėtės iš mokyklos administracijos, kolegų, mokinių?*
- *Ką padarytumėte, kad mokytojų ir mokinių kūrybinis mąstymas pasireikštų visu pajėgumu?*

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Pedagogų pateiktos kūrybiškai mąstančio mokinio charakteristikos (sk.)

Kūrybinis mąstymas 144 pastebėjimai	Mąstymo gebėjimai 18 pastebėjimų	Asmenybės savybės 70 pastebėjimų
70 – originalumas, naujumas; 35 – sklandumas; 20 – išvalgumas; 15 – lankstumas; 4 – detalumas, išbaigtumas.	9 – vaizduotė; 5 – gabumai; 4 – intelektas.	17 – aktyvumas, mokymosi motyvacija; 13 – smalsumas, žingeidumas; 12 – drąsa; 12 – gebėjimas spręsti problemas; 10 – interesų platumas; 6 – savarankiškumas, pasitikėjimas.

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

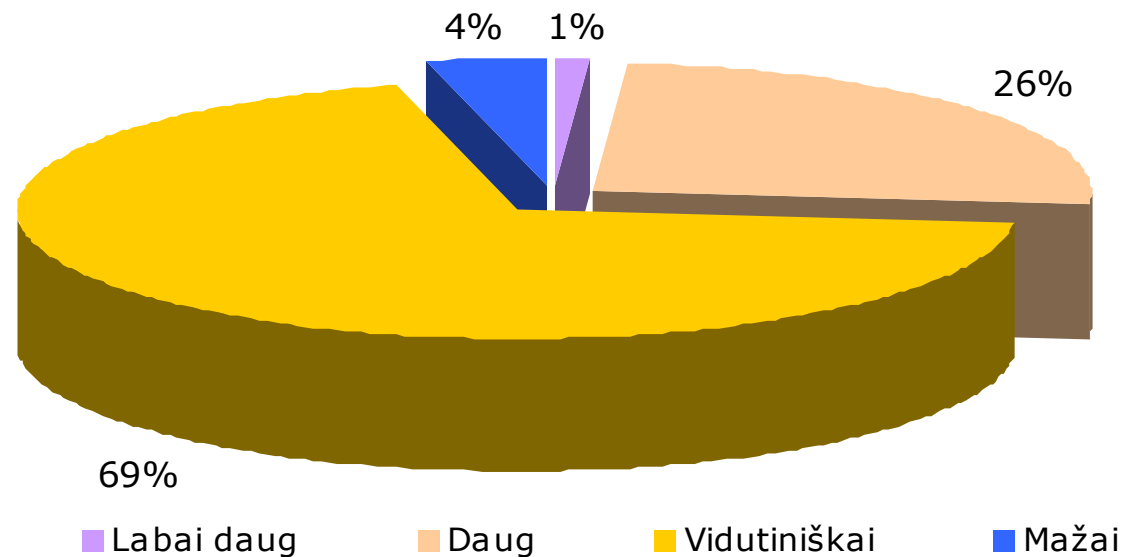
Pedagogų pateiktos kūrybiniam mąstymui palankios aplinkos charakteristikos (sk.)

- 55 – Palankus psichologinis klimatas mokykloje;
- 33 – Veikimo laisvė, kūrybiškumo veikloje skatinimas;
- 29 – Fizinė aplinka;
- 18 – Aprūpinimas priemonėmis, finansiniai ištekliai;
- 16 – Galimybė bendrauti, bendradarbiauti;
- 8 – Kita;
- 2 – Neteikiama reikšmė.

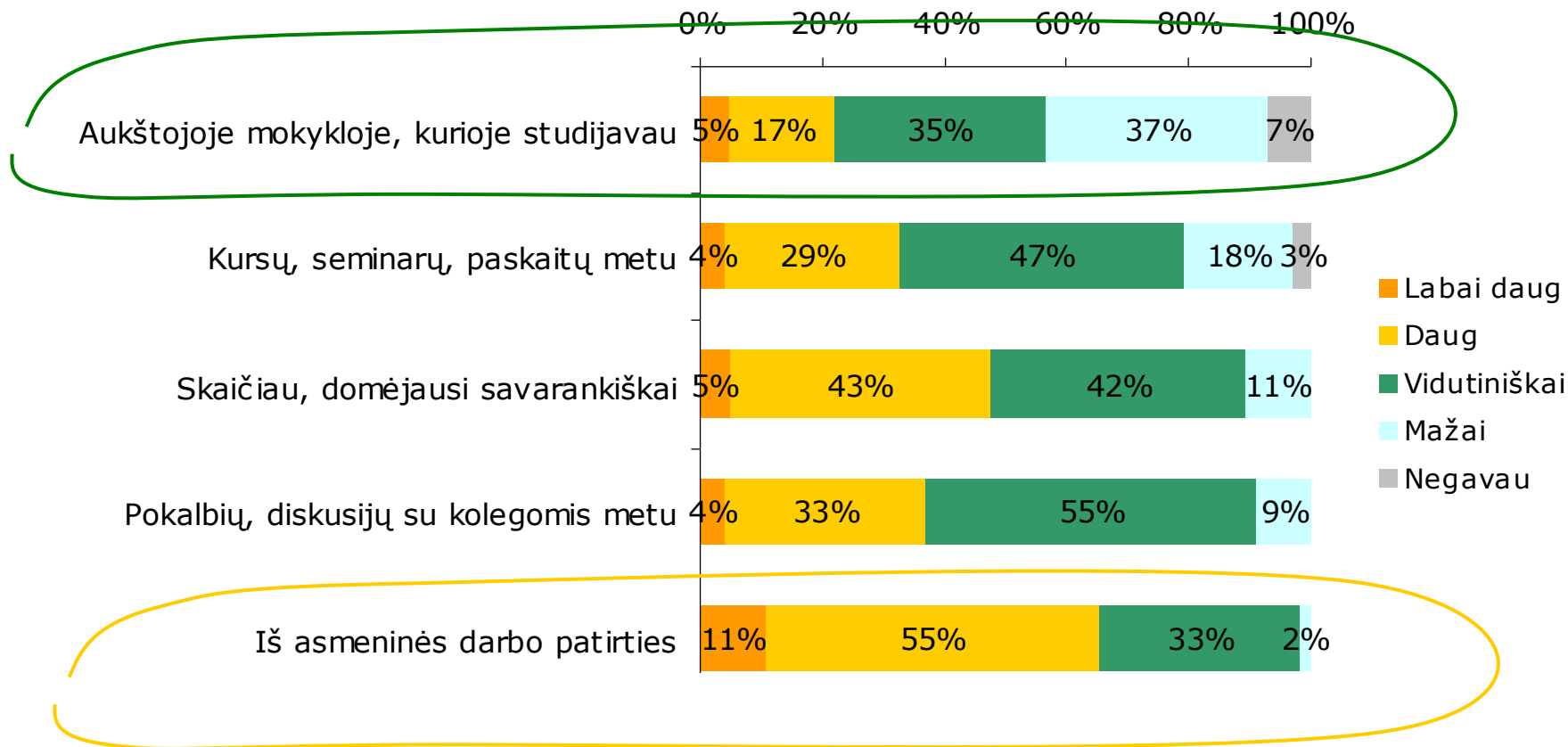

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

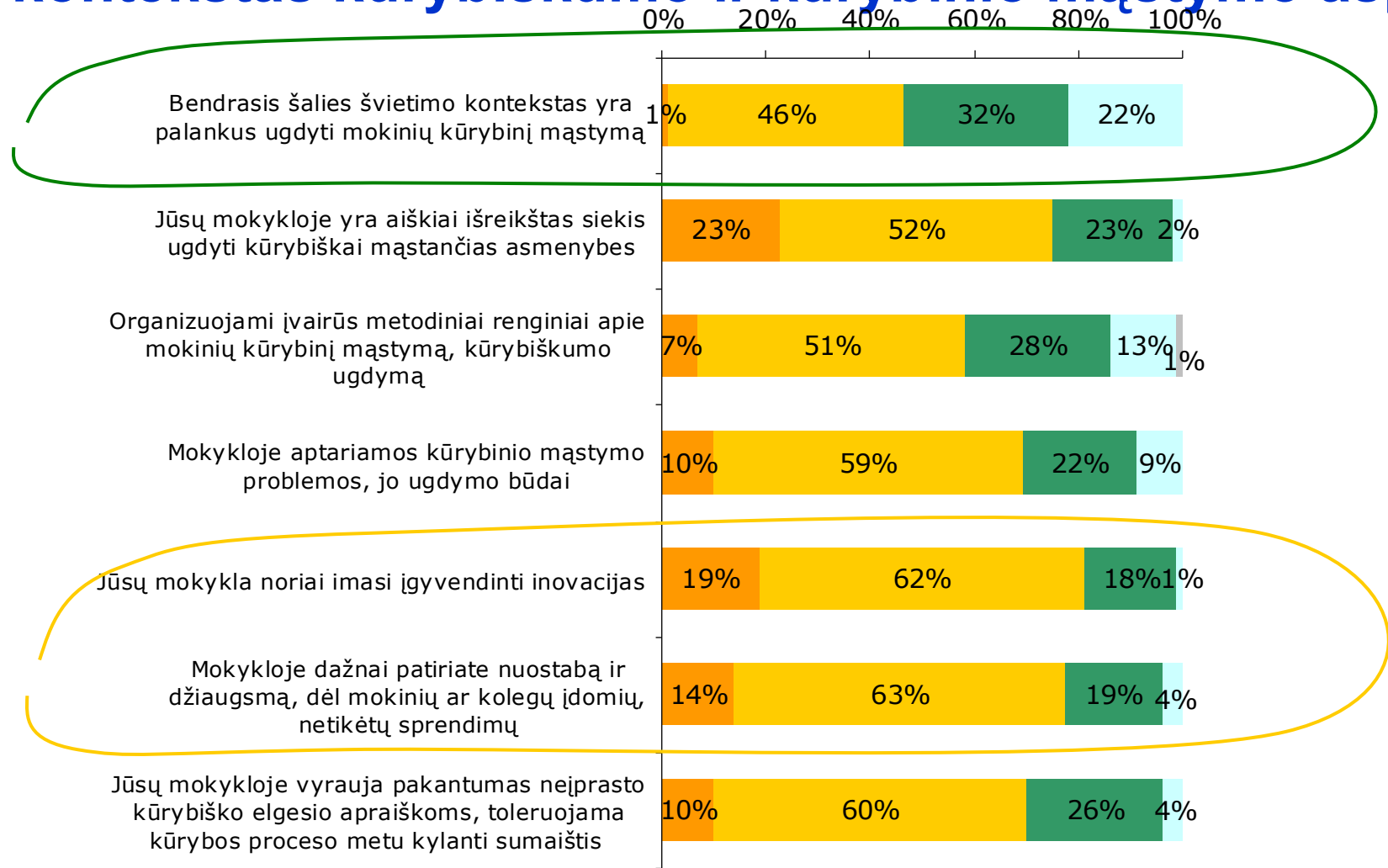
Kiek turite žinių, informacijos apie mokinių kūrybinį mąstymą ir jo ugdymą?

Kur gavote informacijos, sužinojote apie kūrybinį mąstymą ir jo ugdymą?

Bendras mokyklos ir visos švietimo sistemos kontekstas kūrybiškumo ir kūrybinio mąstymo aspektu

■ Visiškai sutinku
 ■ Sutinku
 ■ Nei sutinku, nei nesutinku
 ■ Nesutinku
 ■ Visiškai nesutinku

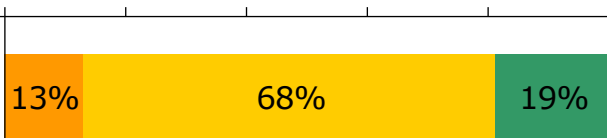

II projekto partnerių susitikimas
 2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Mokytojų kūrybiškumo skatinimas mokykloje

0% 20% 40% 60% 80% 100%

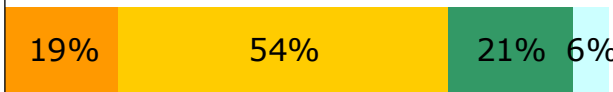
Mokykloje yra daug kūrybiškai mąstančių kolegų

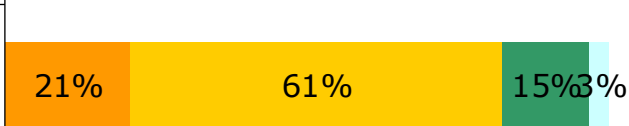
Į originaliai mąstančius, turinčius idėjų žvelgiama pozityviai, kaip į mokyklos veiklos variklį

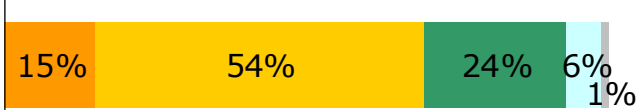
Pastebimi, motyvuojami kūrybiškai mąstantys pedagogai

Mokytojams sudaromos sąlygos pasidalyti pedagoginio kūrybiškumo patirtimi (pvz., taikomais inovatyviais mokymo metodais, įdomiais problemų sprendimo būdais ir pan.)

Mokytojams sudaromos sąlygos pristatyti savo kūrybą (pvz., organizuojami kūrybos vakarai, mokytojų darbų parodos ir pan.)

Esama tradicijų, kaip pagerbti, paskatinti mokytojus už inovatyvumą, originalumą

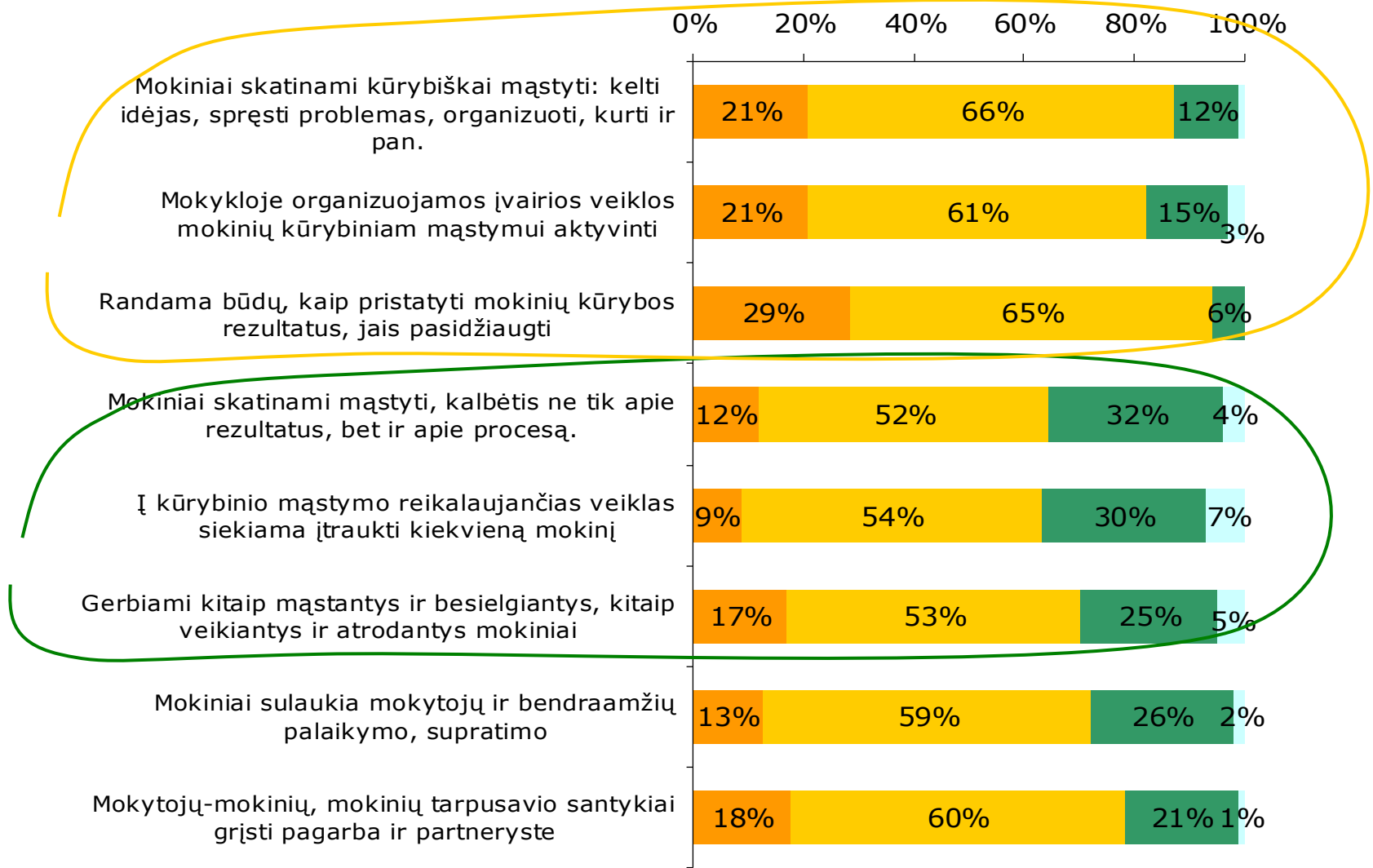

■ Visiškai sutinku
 ■ Sutinku
 ■ Nei sutinku, nei nesutinku
 ■ Nesutinku
 ■ Visiškai nesutinku

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

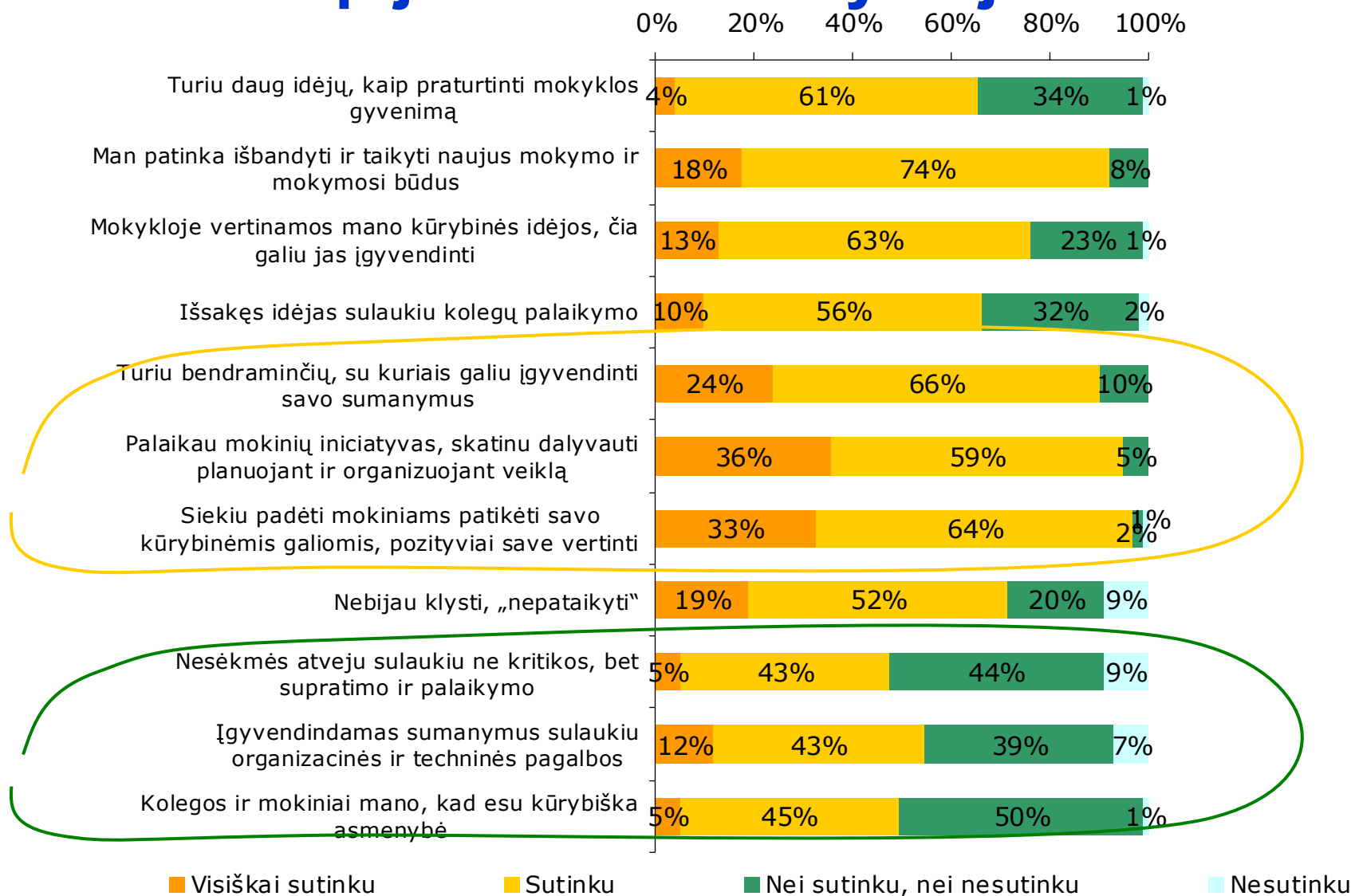
Kaip Jūsų mokykloje elgiasi, jaučiasi mokiniai?

■ Visiškai sutinku
 ■ Sutinku
 ■ Nei sutinku, nei nesutinku
 ■ Nesutinku

II projekto partnerių susitikimas
 2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kaip jaučiatės mokykloje Jūs?

■ Visiškai sutinku

■ Sutinku

■ Nei sutinku, nei nesutinku

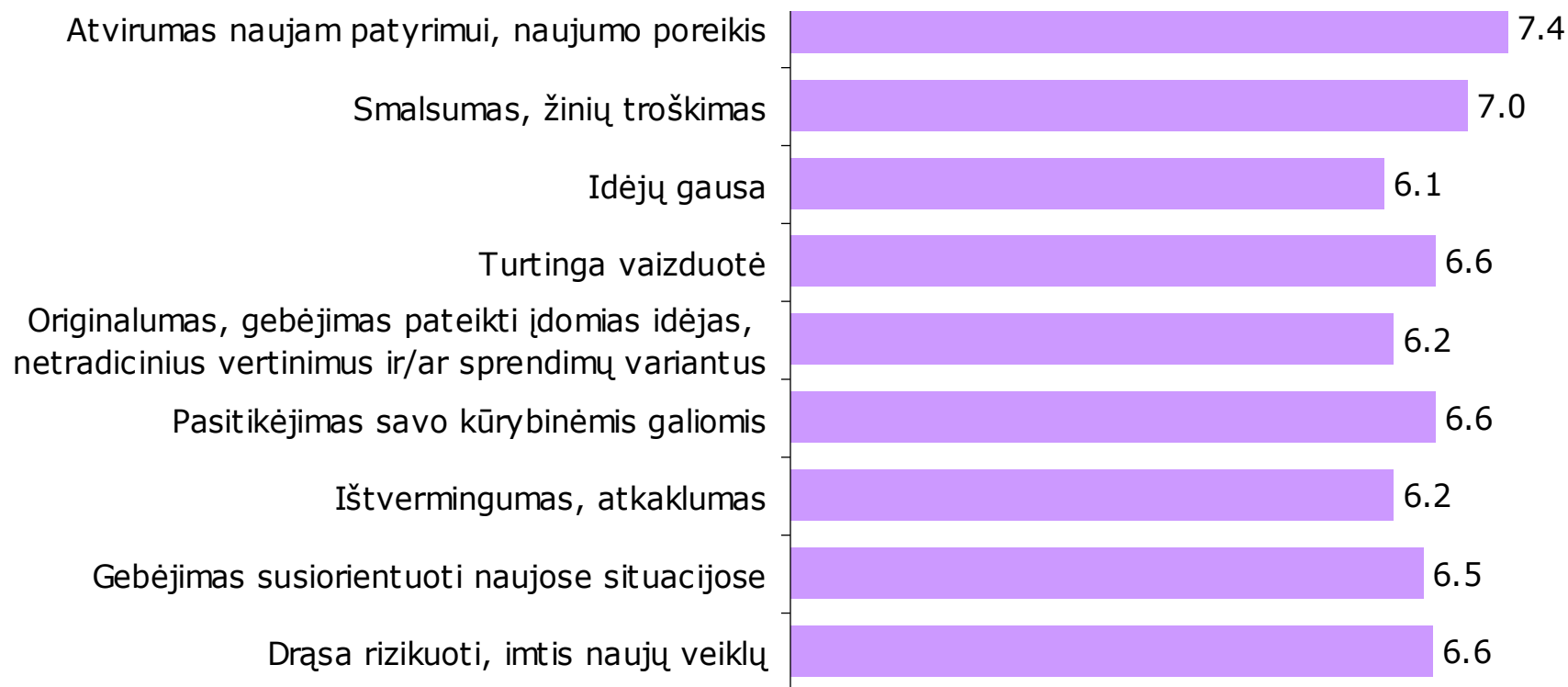
■ Nesutinku

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Mokinių savybių vertinimo vidurkiai

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Kas mokykloje trukdo ugdyti mokinių kūrybinį mąstymą (sk.)

- 49 – Perkrautos ugdymo programos;
- 31 – Nepalankus psichologinis klimatas mokykloje;
- 31 – Mokinių abejingumas, mokymosi motyvacijos stoka;
- 20 – Fizinė aplinka klasių įranga, metodinių priemonių trūkumas;
- 13 – Niekas;
- 13 – Žinių, informacijos, kaip ugdyti mokinių kūrybiškumą trūkumas;
- 11 – Mokytojų pasyvumas, iniciatyvų stoka;
- 10 – Didelis mokinių skaičius klasėje;
- 10 – Dideli mokytojų darbo krūviai, laiko stoka.

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Ko pedagogai tikisi iš mokyklos administracijos, kolegų, mokinių? (sk.)

Mokyklos admin. 151 pastebėjimas	Kolegų 186 pastebėjimai	Mokinių 209 pastebėjimai
80 - Palaikymas ir įvertinimas	77 - Palaikymas ir supratimas.	41- Motyvacijos; 26- Iniciatyvos;
5 – Bendravimas ir bendradarbiavimas	48 – Bendravimas ir bendradarbiavimas.	26- Aktyvumo; 18- Drąsos veikti;
29 - Materialiniai resursai; 17 - Konkrečios priemonės.	38 - Dalijimasis patirtimi, pagalba.	16- Smalsumo, žingeidumo;

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Pedagogų pateikti siūlymai kūrybiškumo ir kūrybinio mąstymo ugdymui (sk.)

- 25 – Mokymo programų koregavimas;**
- 16 – Ugdymo metodų ir proceso organizavimo inovatyvumas;**
- 15 – Palanki kūrybai, netradicinė ugdymo aplinka;**
- 14 – Aprūpinimas mokymo priemonėmis, finansavimo didinimas;**
- 12 – Mokytojo darbo apimtys ir atlyginimas;**
- 38 – Kita.**

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Klausimai ir diskusijos

- Nustatyta ribota ir informacijos sklaida tarp kolegų. Pokalbių, diskusijų, patirties dalijimosi iniciatyvų mokykloje aiškiai stokoja. Kokie būdai galėtų būti efektyvūs?
- Mąstymo detalumui apibūdinant kūrybiškai mąstantį mokinį skirta mažiausiai dėmesio. Mokytojai pabrėžia originalumą, sklandumą, lankstumą, o detalumas reikštų mokėjimą išbaigti, ieškoti įdomių sprendimų, detalizuoti, tobulinti savo darbus.

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Klausimai ir diskusijos

- Tyrimo duomenys parodė, jog daugiau nei du trečdaliai pedagogų žinių apie kūrybiškumą turi vidutiniškai. Kaip optimaliau organizuoti mokytojų informavimą: diskusijos, seminarai?
- Pagrindiniu informacijos šaltiniu pedagogai nurodo esant asmeninę patirtį ir savarankiškas literatūros studijas. Ar tikrai?

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava

Klausimai ir diskusijos

- Mokytojų apibūdinimuose dominuoja panašios palankaus mokyklos psichologinio klimato charakteristikos. Kokių konkrečių veikslių tikėtusi? Palaikymas, supratimas, tolerancija labai abstraktu ir gali pasireikšti daugybe būdų.
- Dominantė – iš mokinių tikimasi motyvacijos, iniciatyvos, aktyvumo. Tačiau tai nėra įgimtos, o didelė dalimi nuo ugdymo proceso organizavimo priklausomos charakteristikos. Kaip pasiekti? Kokios mokinių pasyvumo priežastys?

II projekto partnerių susitikimas
2012 m. sausio 25 d., Kauno r. Domeikava